

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi tarafından, 1994 yılında **OLIVER E. WILLIAMSON**'a (California Üniversitesi, San Francisco - ABD) verilmiştir. Williamson, bu ödüle "Özellikle Şirket Sınırları Olmak Üzere, Ekonomi Yönetimi Konusundaki Analizlerindeki katkılarından" dolayı layık görülmüştür.

OLIVER E. WILLIAMSON- 2009 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: Williamson, 27 Eylül 1932 tarihinde, Amerika'nın kuzey eyaletlerinden Wisconsin'in Superior şehrinde dünyaya geldi. Scott ve Lucille Williamson çiftinin ikinci çocuğu olarak dünyaya gelen Williamson'un anne ve babası, yüksek okul öğretmenliği yapmaktaydı. Ancak belli bir süre sonra babası öğretmenliği bırakarak, emlak sektöründe çalışmaya başlamıştır. Williamson, Superior şehrinde eğitime başlamış ve buradaki eşitlikçi eğitimden dolayı kendini çok şanslı hissetmiştir. Çocukluğunu çok aktif bir şekilde geçiren Williamson, 1957 yılında Dolores ile evlenmiş ve bu evlilikten Scott, Tamara, Karen, Oliver, Jr. ve Dean adlarında beş çocukları olmuştur.

Eğitim-Kariyer: 1955 yılında lisans derecesini işletme alanında Massachusetts Institute of Technology Sloan School of Management eğitim kurumundan aldı. 1960 yılında Stanford Üniversitesi'nden M.B.A. derecesini kazandıktan sonra, aynı sene Carnegie Mellon Üniversitesi'nde ekonomi dalında doktora eğitimine başladı. Doktora derecesini aldıktan sonra Kaliforniya Üniversitesi Berkeley'de, yardımcı doçent olarak akademik bir pozisyon aldı. Kısa ama üretken Kaliforniya yıllarından sonra, 1965 yılında Pennsylvania Üniversitesi'nde doçent olarak görev aldı. Akademik çalışmalarına devam ederken, ayrıca 1978-1980 yılları arasında Federal Ticaret Komisyonunda (FTC) danışman olarak çalıştı. 1983 yılına kadar Pennsylvania Üniversitesi'nde akademik araştırmalarını başarıyla sürdürdü. 1988 yılında tekrar Kaliforniya Üniversitesi'ne döndü ve işletme yönetimi, ekonomi ve hukuk profesörü olarak çeşitli pozisyonlarda bulundu.

Hobileri: Meraklı ve araştırmacı kişiliği yanında, sosyal bir kişilikte olan Williamson atletizm, bowling, basketbol ve yüzme gibi faaliyetlerinin yanında, dans etmeyi seven bir insandır.

İktisat Bilimine Katkıları: Williamson Kraliyet Ödülünü 2009 yılında kazanmasına rağmen, ekonomi alanına ilk katkıları 40 yıl öncesine ait çalışmalarıyla başlar. Temel çalışma odağı ticari işlem maliyet ekonomisi olan Williamson, bu sayede bir yandan tekrarlanan durum bazında pazarlık sorunlarını, diğer yandan ilişki bazlı kontratları ele almış ve aralarındaki ekonomik problemleri ayırt edebilmiştir. Williamson, ticari pazarların ve hiyerarşik organizasyonların alternatif yönetim yapıları oluşturabilecekleri üzerine teoriler geliştirmiştir. Williamson ticari kurumların pazar içi ihtilaf çözümlemeleri için birer yapı olarak hizmet edebildiklerini gösterdiği bir ekonomik teori tasarlamıştır. 1971'den bu yana yayınladığı çok sayıda kitap ve makalesiyle Oliver Williamson (1971, 1975 ve 1985), çıkar çatışmaları çözümleme yöntemleri bağlamında pazarın ve şirketlerin alternatif yönetim yapıları olarak görülmeleri gerektiğini ileri sürmektedir. Özellikle kurumsal sınırların yönetimi (firm boundaries) analizleri sayesinde 2009 yılında aldığı Nobel gibi saygın bir ödüle layık görülmüştür. Oliver Williamson, bir çatışma çözme mekanizması olarak bir şirket teorisi formüle etmiştir. 20. yüzyılın son çeyreğinde gerek oyun teorisi, gerekse endüstriyel organizasyon alt alanlarında yapılan çalışmaların kurumlar arası rekabet ekonomisi çalışmalarını hızlandırması, şirket ekonomisi çalışmalarının önem kazanmasını sağladı. Rekabetin var olduğu pazarların daha verimli çalışmasının sebebi olarak, alıcıların ve satıcıların ihtilaf durumunda diğer var olan alternatif ticaret kanallarına kaymasını göstermiştir.